

vesnice so dajale sadike okoliškim kmetom — farmarjem. Drevesa rastejo brez vsake posebne nege in ne podležejo pogubnemu delovanju škodljivcev, kajti vsi škodljivci, bodisi živalskega bodisi rastlinskega rodu, ki pridejo v dotiko z listjem ali plodom tega drevesa, poginejo od strupa, ki ga drevo vsebuje. Tako bi se morda dali porabiti produkti tega drevesa poleg gornjih koristi še v svrhu zatiranja rastlinskih škodljivcev živalskega in rastlinskega rodu. Že v tretjem letu začne drevo roditi in donša na hektar 1800 kg »tung-olja«. To je veliko, saj daje gumijevo seme le 170 kg, kikiriki 340 kg, laneno seme 255 kg olja na hektar. Z enega hektara se doseže dohodek v višini 700 dolarjev (okrog 38.000 din), in sicer ko nasad najbolj rodi, saj n. pr. že v prvem rodnem letu — to je v tretjem letu rasti — da Tung drevo nad 250 dolarjev (okrog 13.000 dinarjev) dohodkov na 1 ha.

Druga posebna močvirna in industrijska rastlina je žlahtna trska — žlahtni bambus. Francozi in Italijani so uspeli, da so jo udomačili na svoji zemlji.

Odveč je poudarjati mnogostransko uporabnost bambusovega lesa. Na Daljnem vzhodu grade iz njega ne samo pohištvo, ampak tudi hiše; evropski industrijski kemiki so pa dognali, da se od žlahtnega bambusa dobe lahko ogromne količine celuloze, ki s svojimi kakovostnimi lastnostmi prekaša vse ostale vrste celuloze. Z enega hektara močvirnega zemljišča, zasajenega s plemenitim bambusom, se lahko po računih priznanih strokovnjakov dobi okrog 70.000 kg lesa, odnosno okrog 10.000 kg celuloze.

V Severni Italiji so zasajene ogromne močvirne površine zemlje z bambusom.

V naši državi je še vedno nad 40.000 ha močvirne zemlje, ki bi se odlično lahko preuredila in izkoristila za gojenje tako plemenitega bambusa kakor Tung drevesa. Tu prihajajo posebno v poštev močvirni predeli v Primorju in južni Srbiji. Zasebna pobuda pa tu ne bo mogla dosti narediti. Država, odnosno banovine lahko store več in je potrebno, da čimprej začne s tem delom v širšem obsegu. Ves v to delo naložen denar bi se v najkrajšem času obrestoval in bi letno donášal stalne dohodke, seveda pod pogojem, da se z delom pristopi odločno in po načrtu.

Potreba po reguliranju nekaterih močvirnih predelov pri nas se vsiljuje že iz zdravstvenih razlogov. Tu je leglo malarije, ki onesposablja za plodonosno delo cele pokrajine naše širne domovine. Z ozirom na uničujoče delovanje Tung drevesa na vse škodljivce vobče ni dvoma, da bi se s sajenjem teh dreves v toplih krajih dosegli izredni uspehi na polju pobijanja malarije, poleg velike denarne koristi, ki bi

Katoličani smo samo toliko v premoči, kolikor je v premoči naš katoliški tisk!

jo kultura te rastline prinesla državni blagajni s predelavo plodov v olje.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Nad devetdesetletni ženici umrli v St. Janžu na Dravskem polju. Turobno so zapeli zvonovi in naznanili prežalostno vest, da nas je zapustila in šla k Njemu, kateremu v čast je zadnja leta toliko žrtvovala in dala njegovo hišo, cerkev, v Sv. Marjeti okrasiti z novimi pozlačenimi svečniki, po plačilo za vse dobro svojega življenja. Zapustila nas je naša najstarejša faranka Terezija Veis iz Sv. Marjete in šla za svojim pred 18 leti umrlim možem v večnost. Dosegla je lepo in častljivo starost 94 let. Bila je vsa zadnja leta velika reva. Zapustil jo je vid. Popolnoma slepa je le redkokrat imela priliko sprejeti Jezusa, a ga je ob vsaki dani ji priliki sprejela z največjo pobožnostjo v svoje srce. Darovala je veliko za cerkev, misijone in reveže. Bog ji njena dobra dela obilo poplačaj! — Komaj je mati zemlja zakrila truplo rajne Veis, že so nas zvonovi 19. oktobra znova opozorili, da na svetu vse mine. Tokrat nas je zapustila zadnja naša nad 90 let stara babica in faranka Marija Pavejo, preužitkarica iz

Industrija lakov in lionjev bi se pri nas v znatni meri dvignila, pa tudi industrija umetnih vlaken bi dobila sigurno podlago, da se v državi razvije. Vse to bi imelo izreden vpliv tako na zaposlenje prebivalstva kakor na značaj in delavnost naše trgovine.

Sv. Janža, v svojem 95. letu. Rajna je bila skrbna gospodinja in verna katoličanka, zato upamo, da zdaj uživa pri Vsemogočnem zasluženno plačilo. — Po obeh rajnih žalujočim ostalim izrekamo sožalje!

Smrt družabnega moža. Vsemogočni je poklical iz te solzne doline tja, kjer je večna pomlad, komaj 42 letnega Andreja Kirbiša iz Trniča na Dravskem polju. Dokončal je to zemljsko gorje. Ni videl na zadnji poti svojih prijateljev, ni čul joka svojih dragih domačih. Prezgodaj nas je zapustil! Težko ga bomo pogrešali. Pokojni je bil zelo družaben vaščan. Upamo, da mu bo Bog stotero poplačal vsa dobra dela in mu dal večni mir. — Prizadetim naše sožalje!

Hči umrla pri mrtvaškem odru matere. Prav žalosten dogodek smo doživeli pretekli teden pri Sv. Rupertu v Slov. goricah. Umrila je ugledna posestnica iz Selca Barbara Čuček v 70. letu starosti. Zapustila je bolnega ruperškega korenjaka, naprednega in uglednega gospodarja,

Italijanski padalci hitijo proti letalom, ki jih bodo odpeljala na bojišče

v sedlu in pomahal z roko. Toda spregovoril ni več in si tudi obraza ni odkril.

Marije tujčeve besede niso pomirile. Prepričana je bila, da to srečanje ni bilo slučajno. Najbrž jo je jezdec že dalje časa opazoval iz gozda in s tem nenadnim pojavom jo je najbrž hotel ustrašiti.

Na razbojnika ni bila mislila. To, kar ima s seboj, je tako beraško, da ne more mikati postopačev. Dozdaj še ni slišala in čitala o kakih napadih, ki bi se bili izvršili v tem kraju. Da se potikajo tu živinski tatovi, za to je vedela, a teh njeni megi ne bodo zamikali.

Nard? Nardov je mnogo. Morda je bil kak covboj, ki se mu je hotelo šale. Ozrla se je nazaj, a jezdec je ni videla. Nato je tudi ona nadaljevala pot.

Čez nekaj časa je pritegnilo Marijino pozornost nase veliko ograjeno dvorišče, v katerem je kakih sto konj hrzalo in poskakovalo. Med krdeli konj je Marija opazila več jezdecov. Napenjala je oči, a spoznati jih ni mogla.

Jezdci, ki jih je Marija videla, so bili: Erik, njegova covboja Slim in Noel ter konjski trgovec Collado.

Erik in Collado sta se pravkar pogodila za konje.

»Tako, zdaj je vse v redu!« je dejal trgovec. »Konje boste privedli v Goldfield. Moji ljudje bodo čakali pri železniški postaji.«

»Dobro!« je odvrnil Erik. »Konje ...«

Ni nadaljeval. Medtem je namreč zagledal samotno

popotnico, ki je jezdila po stezi in besede so mu zamrle na ustnicah.

Čez čas je vprašal Noela, ne da bi pri tem odmaknil oči od popotnice:

»Noel, vidiš tisto žensko, ki jezdi na mezgu?«
»Vidim. To je tista dama iz Garnettove gostilne.«
Collado, ki je bil nekoliko naglušen, ni vedel, o čem sta se razgovarjala.

»Torej je vse v redu?« je vprašal.
Erik se je šele zdaj spet obrnil k trgovcu.

»Žal mi je,« je odvrnil počasi, »zelo mi je žal, toda jaz ne morem odvesti konj v Goldfield. Vaši možje morajo priti sem ponje.«

»Nemogoče!« je živahno odgovoril trgovec. »Kako to, da ste se premislili? Saj sva se prej dogovorila! Od te strani vas še nisem poznal, čeprav se poznavam že od tistega časa, ko ste začeli s konjerejo.«

»Žal mi je,« je odgovoril Erik, »toda konj res ne morem odvesti v Goldfield.«

Trgovec je začel tarnati. Obljubil je, da bo primaknil tisoč dolarjev. Erik se za vse to ni zmenil. Spet se je obrnil k Noelu in mu rekel:

»Noel, povej Slimu, naj takoj jezdi v mesto in tam nakupi živež. Tudi na strelivo naj ne pozabi! Vse naj naloži na tovarne konje in naj hitro prijezdi za nama.«

»Vse bom uredil,« je odgovoril Noel, bodoči mož Erikove sestre.

premer nojevih jajc le 15,5 cm. Pri tem je upoštevati, da so bili ti morskimi volkovi v prejšnjih dobah, kakor kažejo sledovi v morskem blatu, še dosti večji nego danes, ko dosega »samo« 20 metrov dolžine. Njih jajca so bila tedaj tudi primerno večja. Jajca madagaskarskega noja, ki je izumrl v 17. stoletju, a so se ohranila do danes, merijo v dolžino 34 cm, v širino 22 cm. Tudi jajca novozelandskega noja, ki je izumrl ob začetku 19. stoletja, so merila v dolžino do 30 cm, v širino 20 cm. Bila so Maorcem najljubša jed.

Rusija bo pridobivala kavčuk doma. V zadnjem času so na ozemlju Sovjetske zveze preiskovali rastline, ki vsebujejo kavčuk. Učenjakom se je posrečilo odkriti novo

Kar morem danes storiti, kot praktičen človek ne bom odlagal na jutri! To pravilo mi veljaj tudi pri plačevanju naročnine za »Slovenskega gospodarja«.

priljubljenega in pravičnega lovca ter vzornega očeta osmih otrok, ki so pa vsi lepo preskrbljeni. Sin Lojze je ugleden trgovec v domači vasi. Pretresljiv je naslednji dogodek: hčerka Ottilija je prišla kropit rajno mamico. Komaj je pokleknila pred mrtvaški oder, je omahnila in umrla. Srce ni preneslo prevelike žalosti. Sedaj skupaj počivata in čakata na nas, ki pridemo za njima. Sladak jima pokoj, katerega na tem svetu ni poznala ne ena, ne druga! Vsem prizadetim naše sožalje!

Smrt dobrega očeta. Umri je mož, kakršnih je malo. V starosti 86 let se je poslovil od svoje družine Martin Kutnjak, posestnik v Grabrovniku. Bil je znan daleč naokrog, ker je bil 39 let cerkovnik v Razkrižju pri Ljutomeru. Po tem dolgem službovanju se je preselil na svoje posestvo v Grabrovnik in se posvetil obdelovanju in oskrbovanju svojega novega posestva. Njegovo delo je pokazalo kmalu uspeh, kajti v par letih so na novo obdelane njive rodile in v polni meri plačale trud umnemu gospodarju. Bil je vseskozi veren in narodno zaveden mož, kar pričajo mnogi katoliški časopisi, listi in knjige, ki jih je čital, ter njegove pobožne in vesele pesmi, kar jih je zložil. Napisal je tudi zgodovino razkrižke cerkve.

Rajni je bil naročnik »Slov. gospodarja«, in sicer prvi v tem kraju. Otroke je vzgojil v strogo verskem in narodnem duhu. Bolehal je že več let in je strašno trpel, toda božja poslanka smrt ga je rešila zemakega trpljenja. Imel je lepo, mirno življenje, prav takšna je bila tudi smrt. Predobrega očeta je spremilo na zadnji zemski poti zelo veliko znancev ter prijateljev. Naj počiva v miru — žalujočim pa naše sožalje!

Sirteljica krščanskih listov umrla pri Sv. Urbanu pri Ptuj. Tužno so zapeli zvonovi in naznanjali, da se je zopet ena duša preselila v večnost, in to je bila dobra krščanska mati Apolonija Herga, stara 57 let. Bila je mati že doraslih šestero otrok, katere je vzgojila vse v krščanskem duhu. Vsak prvi petek in nedeljo, ko so imele matere in žene skupno sv. obhajilo, je bila poleg. Z vso vneto je širila krščanske liste in jih tudi delila, ker je bila žena pismonoše. Rajna je bila povsod priljubljena, kar je pokazal njen pogreb. Zbrala se je velika množica ljudi, kakor že dolgo ne, od blizu in daleč, da je posodila rajni zadnjo pot. Domači g. župnik je v lepih besedah opisal njeno vzorno krščansko življenje. Čeprav so otroci deloma razkropljeni po svetu, so se ta dan vsi zbrali in s solznimi očmi gledali v prerani grob svoje ljube in drage mamice. Najstarejši sin je duhovnik cistercijan v Stični na Dolenjskem. Blaga pokojnica naj uživa pri Bogu večno plačilo — možu in otrokom pa izrekamo sožalje!

Smrt skrbne gospodinjice pri Sv. Andražu v Hakožah. V Gospodu je zaspala skrbna gospodinja Barbara Hvalec iz Vel. Okiča. Po

DOBAVLJA- POPRAVLJA

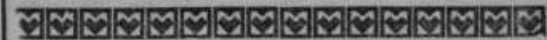

motore
in vse vrste električnih strojev
Domača tovarna
RUDOLF PASPA
Zagreb, Koturaška 69

smrti svojega dobrega moža Valentina je sama s svojo družino vestno obdelovala svoje obširno posestvo. V zakonu otrok ni imela, zato sta s svojim možem posestvo izročila rejenkam, že pokojni Ivani in Kristini Čuješ. Pokojna je iskala zdravja v bolnišnici, kjer je bila tudi operirana, naposled je pa podlegla zavratni jetiki. Pokopali smo jo 24. oktobra. Blagopokojni naj sveti nebeska luč — preostalim pa naše sožalje!

Smrt Marijine družbenke. Dne 25. oktobra se je nenadoma razširila vest, da se je poslovila od nas pridna in poštena Marijina družbenka, komaj 29 letna Trezika Podgorelec iz Zvaba, župnija Sv. Tomaž pri Ormožu. Pogreb pokojne se je vršil v nedeljo popoldne, 27. oktobra, ob veliki udeležbi ljudstva. — Tebi, draga Trezika, želimo, da počivaš sladko in večna luč naj Ti sveti — očetu, več let bolni mamici, bratu, sestri ter rodbini pa naše sožalje!

Smrt dobre in verne gospodinjice. V šmarjeti pri Celju je umrla dobra in verna gospodinja Marjeta Črepinšek, katero smo pokopali na pokopališču v Vojniku dne 31. oktobra. Pokojna je bila dolgoletna naročnica »Slov. gospodarja«, »Nedelje«, odkar izhaja, in drugih katoliških listov. Dobra krščanska žena je dočakala 77 let starosti. Pokojni naj sveti večna luč — preostalim pa naše sožalje!

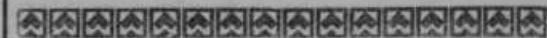

Vsi, ki potujete, ne pozabite na novi vozni red

veljaven od 28. okt. 1940

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor - Ptuj

Grško pristanišče Patras so Italijani te dni hudo bombardirali iz zraka

vrsto rastline, ki raste ob vodah in jo imenujejo kendir. Ta rastlina raste v glavnem v kavkaškem ozemlju. Analiza je dooznala, da bi mogla ta rastlina dajati 16 odst. kavčuka. Če se bodo poskusi posrečili, bo Rusija v bodočnosti tudi kavčuk lahko pridobivala doma in se bo osvobodila od uvoza tega predmeta iz prekomorskih dežel.

Steklo in aluminij — gradbeni material. Dva italijanska stavbenika sta za rimsko svetovno razstavo leta 1942. izdelala načrt svojevrstnega zabavišča. To bo zgradba iz stekla in aluminija. Imela bo obliko kocke. Iz notranjosti bo imel obiskovalec na vse strani razgled na okolico, a ponoči bodo posebni svetlobni učinki spreminili zgradbo v velik, bil-

Slim je bil na drugem koncu dvorišča. Noel je naglo odjezdil k njemu in mu sporočil Erikovo naročilo. Nato se je vrnil.

Collado si je medtem na vse načine prizadeval, da bi Erika pregovoril, a ta je ostal trd. Ko se je Noel vrnil, se je obrnil k njemu s prošnjo, naj prigovarja svojemu gospodarju. Noel se je nasmehnil in mu odgovoril:

»Prej bodo vam peruti zrasle, kakor pa bi Erik, da' rekel, če je že enkrat izgovoril, ne'. Vse prizadevanje je bob ob steno.«

»A zakaj ta komedija? Vedno je šlo vse v redu in tudi zdaj nima vzroka za izjemo,« je živahno govoril trgovec.

Nato je pogledal Erika, ki je strmel proti stezi. Tudi on je pogledal v tisto smer. Ko je zagledal popotnico na mezgu, je zaslutil, da mu je ta ženska pokvarila kupčijo.

Utihnil je. Računal je, koliko ga bo stala ta ženska. Škodo bo seveda moral trpeti Erik. Končno pa je vseeno, ali bodo njegovi ali Erikovi ljudje odvedli konje v Goldfield. V tem trenutku se je spomnil Narda in prebledel. Nagnil se je proti Eriku in ga zgrabil za roko.

»Gospod Folkman,« je skoraj zavpil, »od danes naprej so med nama pretrgane vse kupčijske zveze. Niti enega konja ne bom več kupil od vas. Prisegam pri...«

Erik ga je hladno pogledal in ga prekinil.

»Nikar ne prisegajte, ker tudi to ne bo zaleglo. Za danes pač velja, da konj ne bomo mi odvedli do železniške postaje, drugič pa bo spet drugače.«

Collado se ni mogel pomiriti. Misel na Narda mu ni hotela iz glave in se mu je zdelo, da so konji že izgubljeni. Še enkrat je poskusil srečo. Skoraj proseče je dejal:

»Erik, ne pustite me na cedilu! Niste slišali, da se Nard potika po okolici?«

Mladenič je začudeno pogledal in prikimal ko človek, ki mu je pogodu, kar je slišal.

»Tako? Nard se potika tu?«

»Da! Vse mesto govori o tem. Z nekaj možmi se je ločil od Orlogove tolpe. Ali je k temu potrebna še razlaga?«

»Ne!« je mirno odgovoril Erik. »In kod hodi ta lopov?«

»Pravijo, da je odšel proti Oblačni gori. Toda to je samo zvijača. Po mojih konjih se mu cedijo sline. In moji ljudje?... Kaj vam naj rečem o njih? Mehikanci, južnjaki, polkrvneži so... Če bodo zagledali Narda, se bodo razpršili na vse strani, še preden bo počil strel. Morda pa so celo z njim v zvezi? Dogodki dajo to slutiti. Ali se je že našla priča, ki bi Narda razkrinkala kot živinskega tatu? Samo en človek je, ki se ne trese pred njim — vi, Erik, vi in vaši fantje si upate, postaviti se po robu temu Nardu. Ali naj še več povem?«